

14.9.2009

B7-0039/2009

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

metsäpaloista kesällä 2009

Marietta Giannakou, Theodoros Skylakakis, Ioannis Kasoulides, Michel Barnier, Mario Mauro, Andrey Kovatchev, Paulo Rangel, Theodor Dumitru Stolojan, Marian-Jean Marinescu, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Danuta Maria Hübner, Richard Seeber, Lambert van Nistelrooij, Jean-Pierre Audy, Elena Băsescu, Sophie Briard Auconie, Alain Cadec, David Casa, Michel Dantin, Rachida Dati, Anne Delvaux, Christine De Veyrac, Rosa Estarás Ferragut, José Manuel Fernandes, Santiago Fisas Ayxela, Gaston Franco, Marielle Gallo, Elisabetta Gardini, Jean-Paul Gauzès, Françoise Grossetête, Pascale Gruny, Philippe Juvin, Lena Barbara Kolarska-Bobińska, Georgios Koumoutsakos, Veronica Lope Fontagné, Petru Constantin Luhan, Véronique Mathieu, Gabriel Mato Adrover, Iosif Matula, Elisabeth Morin-Chartier, Radvilė Morkūnaitė, Jan Olbrycht, Georgios Papanikolaou, Georgios Papastamkos, Markus Pieper, Maurice Ponga, Konstantinos Poupakis, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marco Scurria, Csaba Sógor, Catherine Soullie,

**László Surján, Nuno Teixeira, Róza Thun und Hohenstein, Ioannis
Tsoukalas, Traian Ungureanu, Dominique Vlasto, Maria do Céu Patrão
Neves**
PPE-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma tämän kesän luonnonkatastrofeista Etelä-Euroopassa

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 2, 6 ja 174 artiklan,
- ottaa huomioon 19. kesäkuuta 2008 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin katastrofivalmiuksien lujittamisesta¹, 4. syyskuuta 2007 antamansa päätöslauselman luonnonkatastrofeista², 7. syyskuuta 2006 antamansa päätöslauselman metsäpaloista ja tulvista³, 5. syyskuuta 2002 antamansa päätöslauselman tulvista Euroopassa⁴, 14. huhtikuuta 2005 antamansa päätöslauselman Portugalia koettelevasta kuivuudesta⁵, 12. toukokuuta 2005 antamansa päätöslauselman kuivuudesta Espanjassa⁶, 8. syyskuuta 2005 antamansa päätöslauselman luonnononnettomuuksista (tulipaloista ja tulvista) Euroopassa⁷ sekä 18. toukokuuta 2006 antamansa päätöslauselmat luonnonkatastrofeista (tulipalot, kuivuus ja tulvat) – maataloutta koskevat näkökohdat⁸, aluekehitysnäkökulmat⁹ ja ympäristönäkökohdat¹⁰,
- ottaa huomioon yhteisön pelastuspalvelumekanismien perustamisesta 8. marraskuuta 2007 tehdyn neuvoston päätöksen (uudelleen laadittu toisinto)¹¹,
- ottaa huomioon komission ehdotuksen asetukseksi Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta (KOM(2005)0108) ja Euroopan parlamentin siitä 18. toukokuuta 2006 vahvistaman kannan¹²,
- ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 3/2008 "Kuinka nopea, tehokas ja joustava on Euroopan unionin solidaarisuusrahasto?",
- ottaa huomioon komission vuosikertomuksen 2008 Euroopan unionin solidaarisuusrahastosta sekä kertomuksen uuden välineen soveltamisesta kuuden vuoden aikana saaduista kokemuksista,

¹ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0304.

² EUVL C 187 E, 24.7.2008, s. 55.

³ EUVL C 305 E, 14.12.2006, s. 240.

⁴ EUVL C 272 E, 13.11.2003, s. 471.

⁵ EUVL C 33 E, 9.2.2006, s. 599.

⁶ EUVL C 92 E, 20.4.2006, s. 414.

⁷ EUVL C 193 E, 17.8.2006, s. 322.

⁸ EUVL C 297 E, 7.12.2006, s. 363.

⁹ EUVL C 297 E, 7.12.2006, s. 369.

¹⁰ EUVL C 297 E, 7.12.2006, s. 375.

¹¹ EUVL L 314, 1.12.2007, s. 9.

¹² EUVL C 297 E, 7.12.2006, s. 331.

- ottaa huomioon tulvariskien arvioinnista ja hallinnasta 23. lokakuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/60/EY¹ ,
 - ottaa huomioon pelastuspalvelun rahoitusvälineen perustamisesta 5. maaliskuuta 2007 tehdyn neuvoston päätöksen (2007/162/EY, Euratom)² ,
 - ottaa huomioon 12. ja 13. kesäkuuta 2007 kokoontuneen oikeus- ja sisäasioiden neuvoston päätelmät seuranta- ja tiedotuskeskuksen (MIC) koordinoitivalmiuksien parantamisesta yhteisön pelastuspalvelumekanismien puitteissa,
 - ottaa huomioon Michel Barnier'n 9. toukokuuta 2006 antaman kertomuksen "Euroopan pelastuspalvelujoukot: Euroopan apu",
 - ottaa huomioon Brysselissä 15. ja 16. kesäkuuta 2006 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmien 12 kohdan, joka koskee unionin kykyä toimia hätätilanteissa, kriiseissä ja katastrofeissa,
 - ottaa huomioon komission tiedonannon "Luonnonkatastrofien ja ihmisen aiheuttamien katastrofien ehkäisyyn sovellettava yhteisön lähestymistapa" (KOM(2009)0082 lopullinen, 4. maaliskuuta 2009),
 - ottaa huomioon Euro–Välimeri-alueen parlamentaarisen edustajakokouksen yksimielisesti hyväksymän päätöslauselman pelastuspalvelusta sekä luonnon- ja ympäristökatastrofien ehkäisystä Euro–Välimeri-alueella,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että vuoden 2009 kesällä metsäpalot riehuivat jälleen eri puolilla Etelä-Eurooppaa ja aiheuttivat paitsi inhimillisiä kärsimyksiä – tulipaloissa menehtyi ainakin 11 ihmistä – myös mittavia aineellisia vahinkoja ja ympäristövahinkoja,
- B. ottaa huomioon, että jatkuva kuivuus ja helteet ovat viime vuosina lisänneet metsäpaloja Euroopassa, edistäneet aavikoitumista monilla alueilla ja vaikuttaneet maatalouteen, karjankasvatukseen ja metsävarantoon,
- C. huomauttaa, että kuivuus ja jatkuvat metsäpalot nopeuttavat laajojen alueiden aavikoitumista Etelä-Euroopassa ja että viime vuosikymmenen aikana Euroopan metsiä on kadonnut vuosittain yli 400 000 hehtaaria, mikä on vakavasti heikentänyt asianomaisten väestöryhmien elämänlaatua,
- D. toteaa, että seuraavien vuosikymmenien aikana maailmanlaajuisista lieventämistoimista huolimatta maapallon lämpötila kohoaa vääjäämättä ja että lämpötilan nousun vaikutukset ovat erityisen haitalliset Etelä-Euroopassa, jonka ennustetaan olevan ilmastomuutoksen kannalta äärimmäisen haavoittuva alue ja jossa jo vuonna 2007 esiintyi ennennäkemättömän laajoja, kyseisen vuoden äärimmäisiin helleaaltoihin suoraan sidoksissa olleita metsäpaloja,

¹ EUVL L 288, 6.11.2007, s. 27.

² EUVL L 71, 10.3.2007, s. 9.

- E. ottaa huomioon, että luonnonkatastrofien ja ihmisen aiheuttamien katastrofien esiintymistiheys, vakavuus, monimutkaisuus ja vaikutukset eri puolilla Eurooppaa ovat nopeasti lisääntyneet viime vuosina ja että tämä on johtanut ihmishenkien menetykseen ja omaisuusvahinkoihin, vaikuttanut lyhyellä ja pitkällä aikavälillä tuhoisasti asianomaisten alueiden talouteen, myös luonnon- ja kulttuuriperintöön, ja merkinnyt taloudellisen ja sosiaalisen infrastruktuurin tuhoutumista sekä vahingoittanut ympäristöä (metsäpalot ovat johtaneet luontotyyppien ja biologisen monimuotoisuuden katoamiseen, heikentäneet mikroilmastoa ja lisänneet kasvihuonekaasupäästöjä),
- F. ottaa huomioon luonnonkatastrofien tuhoisat taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset paikallistalouteen, esimerkiksi matkailualalle ja yleensä tuotantotoimintaan,
- G. ottaa huomioon, että ennaltaehkäisy on erittäin tärkeää suojauduttaessa luonnonkatastrofeilta, ihmisen aiheuttamilta katastrofeilta ja ympäristökatastrofeilta,
- H. toteaa, että metsäpaloja edistävät myös maaseudun asteittainen autioituminen ja sen perinteisistä elinkeinoista luopuminen, puutteellinen metsänhoito, laajat metsäalueet, joilla esiintyy vain yhtä puulajia, alueelle soveltumattomien puulajikkeiden istutus ja asianmukaisen ennaltaehkäisykäytännön puuttuminen sekä liian lievät seuraamukset tahallaan syytetyissä metsäpaloissa,
- I. ottaa huomioon, että yhteisön pelastuspalvelumekanismia on käytetty useaan otteeseen viime vuosina,
- J. toteaa, että luonnonkatastrofeilla, kuten Etelä-Euroopassa yhä yleisemmin esiintyvillä metsäpaloilla, voi olla myös rajatylittävä ulottuvuus, sillä ne voivat levitä nopeasti alkuperäisestä paikastaan ja muuttaa suuntaa odottamatta, joten ne edellyttävät joustavia, nopeita ja yhteensovitettuja toimia; ottaa samalla huomioon, että luonnonkatastrofit voivat ihmishenkien menetyksen lisäksi aiheuttaa laajaa tuhoa omaisuudelle, taloudelliselle toiminnalle ja alueen ympäristölle,
- K. huomauttaa, että parlamentti on toukokuussa 2006 vahvistamansa kannan jälkeen toistuvasti kehottanut neuvoston puheenjohtajavaltioita tekemään päätöksen solidaarisuusrahastoa koskevasta uudesta asetuksesta,
- L. ottaa huomioon, että solidaarisuusrahastosta on myönnetty yhteensä yli 1,5 miljardia euroa taloudellista tukea sen jälkeen, kun se perustettiin vuonna 2002,
- M. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan solidaarisuusrahasto on "täyttänyt perimmäisen tavoitteensa, joka on solidaarisuuden osoittaminen jäsenvaltioille katastrofitilanteissa", vaikka suurimpana ongelmana onkin edelleen, ettei kyseisen välineen varoja voida ottaa käyttöön nopeasti kriisinhallinnassa,
- N. ottaa huomioon, että komission mukaan solidaarisuusrahaston varojen käyttöönottoa koskevista perusteista on tehtävä entistä avoimempia ja yksinkertaisempia,

- O. toteaa, että Euroopan parlamentti on vuodesta 1995 lähtien antanut useita päätöslauselmia, joissa se on kehottanut pikaisesti toteuttamaan erilaisia Euroopan unionin aloitteita metsäpalojen torjumiseksi Etelä-Euroopassa mutta joita ei ole joko toteutettu tai jotka ovat jääneet puutteellisiksi ja tehottomiksi,
1. esittää surunvalittelunsa ja syvän myötätuntonsa tulipaloissa menehtyneiden omaisille ja niistä kärsineiden alueiden asukkaille sekä osoittaa kunnioituksensa niitä palomiehiä, niin ammattilaisia kuin vapaaehtoisia, kohtaan, jotka ponnistelivat väsymättä ja urheasti palojen sammuttamiseksi, ihmisten pelastamiseksi ja vahinkojen rajoittamiseksi tämän kesän luonnonkatastrofeissa;
 2. katsoo, että komission olisi tehtävä sellainen ehdotus luonnonkatastrofien torjumista koskevaksi eurooppalaiseksi strategiaksi, johon sisältyy riskien ehkäisyä koskeva pakollinen lähestymistapa, sekä kehitettävä protokolla, jotta kunkin katastrofin varalta voidaan toteuttaa vakioituja toimia kaikkialla unionissa; katsoo myös, että strategiassa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota harvaanasuttuihin saaristoalueisiin ja syrjäisimpiin alueisiin;
 3. kehottaa komissiota ottamaan käyttöön mahdollisimman joustavasti ja viipymättä nykyisen EU:n solidaarisuusrahaston varoja tämän kesän luonnonkatastrofien uhrien auttamiseksi;
 4. kehottaa komissiota tukemaan vakavia vahinkoja kärsineiden alueiden toipumista, tuhon kohteeksi joutuneiden alueiden tuotantokyvyn palauttamista ja työpaikkojen luomisen uudelleen käynnistämistä sekä toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä työpaikkojen ja muiden tulolähteiden menetykseen liittyvien sosiaalisten kustannusten korvaamiseksi;
 5. katsoo, että äskettäiset kokemukset korostavat tarvetta entisestään lujittaa yhteisön pelastuspalvelun ennaltaehkäisyvalmiutta ja reagointikykyä metsäpalojen ja muiden maastopalojen osalta Etelä-Euroopassa, ja kehottaa painokkaasti komissiota toteuttamaan tällaisia toimia, jotta voidaan varmistaa eurooppalaisen solidaarisuuden näkyvä ilmaus vakavista katastrofeista kärsivissä maissa;
 6. tunnustaa seuranta- ja tiedotuskeskuksen panoksen pelastuspalvelualan avustustoimien toteuttamisen ja koordinoinnin tukemisessa ja helpottamisessa hätätilojen aikana;
 7. korostaa jäsenvaltioiden omaa vastuuta pelastuspalvelun ja katastrofien hallintatoimien alalla; vaatii ankarampia rangaistuksia tuhopolttajille ja tehokkaampia menetelmiä metsäpalojen havaitsemiseksi ajoissa sekä vaatii parantamaan palonsammutustoimia koskevan taitotiedon siirtoa jäsenvaltioiden välillä; kehottaa komissiota parantamaan kokemustenvaihtoa alueiden ja jäsenvaltioiden välillä;
 8. antaa tunnustusta solidaarisuudelle, jota Euroopan unioni, sen jäsenvaltiot ja muut maat ovat osoittaneet antamalla apua tuhoalueille metsäpalojen aiheuttamien hätätilojen aikana toimittamalla lentokoneita, palokalustoa ja asiantuntijoita, sekä viranomaisille ja pelastusyksiköille annetulle kiitettävälle avulle; katsoo, että näiden ilmiöiden laajuus ja vaikutukset usein ylittävät alueelliset ja kansalliset puitteet ja valmiudet sekä edellyttävät kiireellisesti tehokasta eurooppalaista sitoutumista;

9. pitää myönteisenä metsäpalojen sammutukseen tarkoitettua EU:n taktista reserviä (EUFFTR), joka perustettiin tänä kesänä avustamaan jäsenvaltioita suurpaloissa; toteaa, että tämä pilottihanke perustettiin Euroopan parlamentin tuella tehostamaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä metsäpalojen torjunnassa ja että se on osoittautunut loistavaksi esimerkiksi valmiuksien lisäämisestä unionin tasolla välittömän avun antamiseksi hätätilanteissa; korostaa tässä yhteydessä tarvetta jatkaa tämän pilottihankkeen kehittämistä ja vahvistamista, sillä edelleenkin on olosuhteita, joissa syntyy suurta tuhoa, koska jäsenvaltioiden ja EUFFTR:n valmiudet osoittautuvat riittämättömiksi;
10. tähdentää, että kysymys on erittäin kiireellinen, ja kehottaa sen vuoksi perustamaan tehokkaat eurooppalaiset joukot, jotka voivat reagoida välittömästi hätätilanteisiin, kuten Barnier'n kertomuksessa ehdotetaan;
11. katsoo, että Euroopan unionin solidaarisuusrahastoa koskeva uusi asetus on välttämätön, jotta voidaan entistä joustavammin ja tehokkaammin puuttua luonnonkatastrofien aiheuttamiin ongelmiin; moittii, että neuvosto on keskeyttänyt asian käsittelyn ja laittomasti viivyttänyt asetuksen muuttamista, vaikka parlamentti hyväksyi kantansa suurella enemmistöllä ensimmäisessä käsittelyssä toukokuussa 2006;
12. painottaa, että aloitteen jatkamisesta voisi olla suurta hyötyä rahaston käytännön toiminnassa, sillä sen soveltamisala laajenisi, varoja ei enää voitaisi ottaa poikkeuksellisesti käyttöön alueellisissa katastrofeissa, yhä useammat alueet voisivat saada apua, kun varojen käyttöönottoon tarvittava vahinkojen vähimmäismäärä pienenisi, ja ennen kaikkea maksujen nopeuttamisen vuoksi katastrofeihin voitaisiin reagoida entistä nopeammin;
13. kehottaa ponnekkaisesti komissiota ja neuvostoa erittäin vastuullisesti ja ripeästi hakemaan kompromissia, jotta voidaan käynnistää uudelleen solidaarisuusrahastoasetuksen muuttamista koskeva prosessi ja siten luoda entistä vahvempi ja nopeampi väline, jonka avulla voidaan vastata globaalistumista ja ilmastonmuutosta koskeviin uusiin haasteisiin; kehottaa puheenjohtajavaltio Ruotsia sekä EU:n valtiovarain-, ympäristö-, maatalous- ja aluekehitysministereitä ryhtymään viipymättä ripeisiin ja määrätietoisiin toimiin;
14. korostaa tarvetta tehostaa ennaltaehkäiseviä toimia kaikentyypisten luonnonkatastrofien torjumiseksi laatimalla yhteiset strategiset suuntaviivat, joilla varmistetaan parempi koordinaatio jäsenvaltioiden välillä sekä yhteisön eri välineiden (rakennerahastot, solidaarisuusrahasto, maaseuturahasto ja Life+ sekä valmiustoimien ja nopeiden avustustoimien mekanismi vaikeita hätätiloja varten) parempi toimivuus ja koordinaatio niiden välillä, unohtamatta muita olemassa olevia välineitä, kuten valtioiden aluetuet tai Euroopan investointipankin myöntämät lainat, joilla voidaan korjata luonnonkatastrofien aiheuttamia vahinkoja;
15. pyytää ottamaan käyttöön alueelliset koordinaatiomekanismit maaseudun kehittämistä koskevissa ohjelmissa ennaltaehkäisevien toimien tehokkuuden lisäämiseksi;
16. korostaa, että on nopeutettava menettelyä, jolla EU:n varoja saadaan käyttöön maatalousmaan kunnostamiseksi tulvien ja tulipalojen jälkeen, ja lisättävä rahoitustukea

palonkatkaisulinjojen ja tulvasuojien kehittämiseen; korostaa metsäpalojen ja tulvien kohtalokkaita seurauksia karjalle ja muille eläimille;

17. pitää välttämättömänä, että otetaan huomioon maaseudun rakenteelliset ongelmat (väestön väheneminen, viljelymaiden hylkääminen, metsäkato ja metsien omistajuuden liiallinen pirstoutuminen);
18. katsoo, että pelastuspalvelun ja ympäristöpolitiikkojen välistä yhteyttä pitäisi lujittaa, jotta voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti ympäristölainsäädäntöön sisältyviä ehkäiseviä toimenpiteitä ja varmistaa EU:n koordinoitu lähestymistapa katastrofien torjunnassa ja vaikutusten lieventämisessä; korostaa kuitenkin, ettei suunnitelmana ole millään tavoin korvata tai heikentää pelastuspalvelua ja katastrofien ehkäisyä koskevia nykyisiä kansallisia toimivaltuuksia EU:n suuntaviivoilla;
19. kehottaa komissiota nostamaan ehdotuksessaan EU:n toimintasuunnitelmaksi ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi etusijalle kuivuuden ja metsäpalojen ehkäisemisen ja torjunnan Etelä-Euroopassa;
20. kehottaa komissiota kehittämään tiedotus- ja koulutuskampanjoiden suunnittelua jäsenvaltioiden kanssa sovituista ennaltaehkäisevistä toimista, jotta vähennetään luonnonkatastrofien riskiä ja seurauksia, eritoten alueilla, joilla niiden riski on suurin, ja saadaan suuri yleisö tiedostamaan tarve pitää huolta ympäristöstä ja säilyttää luonnonvarat;
21. kehottaa komissiota arvioimaan perusteellisesti yhteisen metsäpolitiikan käyttöönottoa, jotta voitaisiin entistä paremmin puuttua ilmastonmuutokseen ja luonnonkatastrofeihin;
22. kehottaa komissiota sisällyttämään YMP:n maatalouden ympäristötoimenpiteisiin erityistoimia metsäpalojen ja niiden leviämisen estämiseksi;
23. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä metsäpaloista ja tulvista kärsineiden jäsenvaltioiden hallituksille ja alueellisille viranomaisille.